

Przemyslben.

A prágai *Bohemia* című lap mai száma Przemyslből a következő helyzetképet közli:

— *A polgári lakosság elhagyta a várost. A helyőrség és a vár védőserege a legnagyobb győzelem reményétől van eltelve. Biznak benne, hogy az oroszok ismét itt hagyják a fogukat. Az utóbbi napokban rengeteg mennyiségű municiót hoztak a várba és halatlanul magas hegyekbe halmozták föl a hadi készleteket, úgy, hogy Przemysl vára clegen-dő eleséggel van ellátva és hónapokig nyugodtan állhatja az ostromot. Tegnapelőtt óta folyvást hallatszik az ágyudörgés, jeléül annak, hogy az oroszok közelednek. Tegnap két ellenséges aeroplán jelent meg nagy magasságban a vár felett. Az egyik erődből srappellekkel lövöldöztek rá. Ervenesen a mi fejlünk fölött szállottak el és ekkor mi is jól célba vettük, de magasan repültek és nem tudtuk megállapítani, hogy kárt tettünk-e gépeikben. Annyi bizonyos, hogy messze fölünk leszállottak. Reméljük, hogy a második ostromot ép oly sikerrel fogjuk állni, mint az első. Gránátok és srappellek repülnek át hozzánk. Kárt azonban nem tesznek. A mi ágyúink és tarackjaink hasonlíthatatlanul jobbak az övéiknél.*

AZ OROSZ HIVATALOS JELENTÉS.

Pétervárról jelentik Rómán át: Az orosz nagyvezérkar november 8-ikán reggel a következő hivatalos jelentést adta ki:

— *A kelet-poroszországi fronton a harcok tovább folynak; még pedig a Rominten és Lyck között fekvő hegyes vidéken, ugy-szintén a Mlava-tónál. November 5-ikén egy német hadoszlop Censtochovától nyugatra megindult ellenünk és csapatainkkal találko-va kisebb összetűzés történt Warta városka mellett és egy nagyobb összeütközés Andrew-mesernél, Merzava közelében.*

Le tudjuk gyűrni az oroszokat.

Irta: MORATH ÖRNAGY, a Berliner Tageblatt katonai munkatársa.

Az eredeti terv szerint Oroszország ki-meríthetetlen milliós hadseregének az előre-nyomuló franciákkal, angolokkal és belgák-kal Németország közepén kellett volna találkoznia. Egyelőre az oroszoknak ehhez sem idejük, sem erejük nincs. Nagyon iuresán áll-nának a dolgok, ha az oroszok operációi ko-molyan befolyásolhatnák a nyugati harcte-ret. Bizonyos tekintetben lehet ugyan befo-lyásról beszélni, mert csökkenti támadó erőn-ket nyugaton. Hogy ennél nagyobb befolyása nincsen, azt Németország híi szövetségesének köszöni. Nekünk németbirodalmiaknak soha-sem szabad elfelednünk azt a nagy szolgál-atot, amelyet Ausztria és Magyarország tett nekünk. Annál kevésbé szabad elfelednünk, mert nem olyan dicső tett, amely mindenki-nek a szemébe ötlök, hogy stratégiailag de-tenzív módon mindaddig nekifeszüljön az el-lenség óriás tulerejének, míg a német szövetsé-ges kezét nyújthatta. Ausztria-Magyaror-szág hadserege ezt hősi módon megtette, de nemcsak a védelemre szorítkozott, hanem erős támadásba is átment és a háborút rész-ben az ellenség földjére vitte át.

A német északkeleti hadsereg helyzete e pillanatban Kelet-Poroszország határán és Suvalki kormányzóságban eldöntetlen. A tá-madás gondolata itt is uralkodik. Az orosz támadás minden visszaverése után megkez-dődik az előrenyomulás újra a Narev-Bohr-

vonat ellen. De ez a Visztulától nyugatra és Galiciában levő döntő harcerekkel való vi-szonyban csak mellékoperáció, amelynek Ke-let-Poroszország védelme a legfőbb feladata. Ez azonban hamarosan megváltozhatik. En-nek a hadseregnek a helyzete a beavatkozása, ha később erősítést kap, nagyban hozzájárul-hat a végső eredményhez.

Ha párhuzamba állítjuk a keleti erőket, nem szabad figyelmen kívül hagynunk a nagy orosz veszteségeket. Megtörtént számítások szerint az oroszok halottakban, sebesültek-ben, foglyokban és szökevényekben az Ausz-tria és Magyarországgal való harcokban mint egy négyszázhuszezer embert, a németekkel való harcokban mintegy háromszáznegyven-ezer embert vesztek el, úgy, hogy az egész veszteség hétszázhatvanezer ember. Ha hoz-zászámítjuk még azt a veszteséget, amelyet a háborús statisztika tanúsága szerint a be-tegség okoz, akkor még további háromszáz-nyolcvanezer embert kell számítani. Az egész veszteség tehát kerek egy millió százötven-ezer ember vagy az én számításom szerint kilencszázezer ember. Ehez járul még, hogy az oroszok nagy anyagi kárt szenvedtek fegy-verben, gépfegyverben, ágyuban, municióban és mindenféle felszerelésben. A pótlás a mos-tani viszonyok közt, amikor minden behoza-tal megszűnik, idejében alig lehetséges. Még japán segítség sem pótolhatja a vesztesé-get.

Az orosz hadierő egész száma nehezen becsülhető meg. Mindig fölmerül az a kérdés, hogy politikai okokból mennyi erőt kell a harc-vonalától távol tartani. De mindenesetre négy-öt milliós hadsereggel lehet számolni. Ép ily nehezen lehet kiszámítani, mily erő-sek ez idő szerint az orosz hadseregek Ga-liciában és Lengyelországban, de még most is bizonyára három és fél millióra lehet be-csülni. Ez a szám a szövetséges hadsereget nem ijesztheti meg, mert a belső érték, a melynek oldalán szokott lenni a győzelem, nagyobb a német-osztrák és magyar olda-lon.

A német nép hafártalan bizalommal ki-séri Hindenburg tábornokot. De bizunk szö-

A hadikölcsön.

Első hallásra, nemde, úgy hangzik, mint-ha hadi adót akarna jelenteni. Egy fogalom, amelyet kezdtünk megérteni, megszokni attól a perctől fogva, amelyben az ellenségeink-től ránk kényszerített háboru kezdetét vette. Tehát — valljuk be — el voltunk készülve a hadiadóra. Hiszen amiképp fegyverbe szóli-tották a haza összes harcoképes fiait, ép úgy joggal megkívánják az itthonmaradottaktól, hogy ők is megfeleljenek honpolgári kötele-ségeiknek, ők itthon, a maguk ereje és ké-pessége szerint vegyék ki részüket a létért való nagy küzdelemből.

És íme, most mit kíván tőlünk az állam? Nem áldozatot, nem is hozzájárulást, csupán kötelelességteljesítést, csupán belátást, csupán elegendő józanságot ahhoz, hogy beismerjük azt, hogy az az üzlet, amelyet nekünk föl-ajánl, igen kedvező, igen előnyös. Van már lehetőség arra, hogy a háboru első ijedelmé-ben szekrényeinkbe rakott, harisnyáinkba el-dugott, talán a földbe ástott pénzeinket bizto-sabb helyre vigyük, jobban jövedelmeztes-sük.

A kölcsönök kibocsátásának eddig meg-szokott módja az volt, hogy az állam megál-lapodást létesített azokkal a bankokkal, ame-lyek a kölcsön átvételére kötelezettséget vál-laltak, amelyek az állam fizetőképességébe ve-tett bizalmukat a kölcsön elhelyezhetősége — ők tudták, milyen jelentéktelen — rizikójának vállalásáért hol jobb, hol rosszabb árt fizet-tettek maguknak — nem az államtól, hanem végeredményben a közönségtől, mely a köl-csönöket tőlük megvásárolta.

Most mi magunk vagyunk az állam ban-kárijai, Rothschildjai, mi magunk élvezzük an-nak a bizalomnak ellenértékét, amelyet a köl-csön jegyzésével kifejezésre juttatunk.

Megvallom, hogy én a magam szerény,

vetségeseink hadvezetőiben is. És ezek az osztrák és magyar csapatok és katonatisz-tek! Az utóbbiak szerények és szeretetre-méltók, fáradhatatlanok és szorgalmasak; a csapatok készségesek, igénytelenek és kitar-tók. Őt forró napon át ezerötszáz kilométeres autó-uton kísértem mindenféle fegyvernemet, utközben és ütközetben. És csak megismétel-hetem azt, amit akkor írtam: az osztrák és magyar hadsereg éles instrumentum és tisz-tikara fáradhatatlan szorgalmának gyümöl-cse.

Ezek a csapatok a mi csapataink oldalán bizony le tudják gyűrni az oroszokat.

AZ OROSZOK UTJA A KAUKÁZUSBAN.

London, november 12. Pétervárról jelen-tik a „Times”-nek november 5-én: Az orosz csapatok egyfolytában harminc órás menetel-essel vonultak át a Kaukázus hóval fedett útjain, hogy megközelíthessék a török had-állásokat. Ebben a háboruban ez volt egyike a legnehezebb felvonulásoknak. Az oroszok frontja mintegy százhatvan kilométer és az első jelentősebb ütközet Erzerumnál várható, ahol kilencvenezer török áll. (Ez az ütközet azóta megtörtént.)

Téli tábor Ostendében.

Genf, november 12. Párisi jelentések sze-rint a németek Ostendét téli tábornak rendez-ték be.

OLASZORSZÁG.

Milanó, november 12. A Daily Chronicle Olaszország állásfoglalásáról a következőket írja: Olasz politikai körökben általános az a hangulat, hogy az országnak semlegességét a legvégsőkig fenn kell tartani. Mindamellett az összes politikai pártok megegyeztek ab-ban, hogy Olaszországnak katonai előkészít-leit az európai eseményekre való tekintet-tel meg kell tenni. A katonai intézkedések meg-tételében nem szabad figyelemmel lenni sem-miféle pénzügyi szempontra.

saját házi használatra alkotott véleményem szerint eleinte magasnak találtam a 6 százalékos kamatoztatást, tekintve, hogy utolsó köl-csönkibocsátásunk, bár — elismerem — ala-csonyabb árfolyam mellett, de mégis jelenté-kenyen kisebb jövedelmezőséget nyújtott, 4 és fél százalékos bázison történvén. Sőt még mindig az a nézetem, hogy egy 5 és fél szá-zalékos típusú kölcsön ép úgy meghozta vol-na a kívánt eredményt, mert míg egyrészt a hazafias fölbuzdulástól diktált jegyzéseket fél, sőt talán egy egész százaléknál különbség egyáltalában nem befolyásolta volna, addig a számító és számoló közönség annál nagyobb megnyugvással fogadta volna az 5 százalékos, esetleg 5 és fél százalékos kölcsönt, mert az, amellott, hogy még mindig kielégítő, minden más kamatoztatási módot meghaladó jövedel-mezőséget nyújtott volna, azonkívül a közön-ség tulajdonában levő régebbi kibocsátási ál-lamkölcsön-papírok árképzésére is, — hogy óvatosan fejezzem ki magamat — kedvezőbb kihatással lett volna.

No de ez most már túlhaladott kérdés és ha éppen ma olvasom, hogy Páris városa is állítólag 6 százalékos kötvényeket bocsát ki, akkor legalább is azt vagyok kénytelen kommentálni, hogy a kormányunktól bizo-nyára előkelő szakemberek meghallgatása után választott kölcsöntípus mindenesetre csak még jobban biztosítja a kibocsátás tel-jes sikerét.

Igen fontosnak tartom, hogy a kölcsön ne csak nagytőkéséknél és a vagyonos polgár-osztálynál helyeztessék el, hanem, hogy az minél kisebb tételekben a közönség legszél-sőbb rétegeibe találja meg útját, mert ez nyújt leginkább garanciát arra nézve, hogy az ily módon klasszifikozott, szétszórt papírok rövid idő múlva nem kerülnek ismét vissza